

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 30 oktober 2002

om ett statligt stöd som Tyskland beviljat Raffinerie Leuna 2000

[delgivet med nr K(2002) 4038]

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2003/281/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT FÖLJANDE BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapens, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

med beaktande av Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾ och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

(3) Kommissionen har mottagit synpunkter från fyra berörda parter, vilka den översände till Tyskland den 6 mars 1998 för att ge Tyskland tillfälle att yttra sig. Tyskland tog ställning till synpunkterna genom skrivelser av den 8 april 1998 och den 15 maj 1998.

(4) Den 17 februari beslutade kommissionen ålägga Tyskland att översända vissa upplysningar.

(5) Kommissionen skickade skrivelser till Tysklands regering den 19 augusti 1997, 4 februari 1998, 6 mars 1998, 7 april 1998, 26 maj 1998, 29 maj 1998, 23 juni 1998, 15 juli 1998, 29 juli 1998, 16 september 1998, 17 september 1998, 28 januari 1999, 17 mars 1999, 22 mars 1999, 29 april 1999, 15 maj 1999, 29 juni 1999, 31 oktober 2000 och 27 november 2000.

I. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 19 augusti 1997, registrerad under nummer SG(97) D/ 7156, underrättade kommissionen Tyskland om sitt beslut av den 23 juli 1997 att inleda förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget med anledning av det stöd som beviljats raffinaderiet Leuna 2000 i Sachsen-Anhalt.

(2) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ⁽²⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att yttra sig.

(6) Kommissionen skickade skrivelser till Elf den 31 juli 1998, 16 september 1998, 23 september 1998, 4 januari 1999, 15 januari 1999, 4 februari 1999, 24 februari 1999, 13 oktober 1999, 21 januari 2002 och 11 april 2002.

(7) Kommissionen mottog skrivelser från Tyskland av den 5 september 1997, 18 september 1997, 6 november 1997, 11 februari 1998, 9 mars 1998, 8 april 1998, 24 april 1998, 15 maj 1998, 19 augusti 1998, 4 november 1998, 20 december 1998, 15 december 1998, 16 januari 1999, 27 januari 1999, 8 mars 1999, 9 mars 1999, 16 mars 1999, 16 april 1999, 27 april 1999, 10 maj 1999, 31 maj 1999, 2 juni 1999, 10 juni 1999, 26 juni 1999, 2 juli 1999, 28 september 1999, 6 november 2001, 22 februari 2002 och 17 juli 2002.

⁽¹⁾ EGT C 394, 30.12.1997, s. 14.

⁽²⁾ Se fotnot 1.

- (8) Kommissionen mottog skrivelser från Elf eller dess företrädare av den 31 juli 1998, 24 augusti 1998, 12 november 1998, 1 december 1998, 11 december 1998, 5 januari 1999, 26 januari 1999, 27 januari 1999, 3 juni 1999, 7 juni 1999, 18 oktober 2000, 26 november 2001, 12 december 2001, 18 december 2001, 30 januari 2002, 22 april 2002 och 28 maj 2002.
- (9) Dessutom ägde olika överläggningar rum mellan kommissionen och de berörda företagen.

II. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

- (10) Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie GmbH Leuna (Mider) i Leuna i Spergau har i dag en kapacitet på 10 miljoner ton råolja per år. Råoljan kommer direkt via en rörledning från Ryssland och/eller från Rostock och/eller Danzig. Företaget sysselsätter enligt egen utsago cirka 2 550 personer. De viktigaste produkterna är bensen, dieselolja, eldningsolja, flygbränsle och metanol.
- (11) Det aktuella ärendet går tillbaka på kommissionens beslut av den 30 juni 1993 (ärendena nr N 109/93 och NN 11/93) ⁽³⁾ och av den 25 oktober 1994 (ärende nr N 543/94). Besluten gällde ett antal stöd som skulle betalas till Treuhandanstalt, det tidigare östtyska privatiseringsorganet och föregångare till Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS). Stöden skulle beviljas Elf ⁽⁴⁾/Mider i samband med privatiseringen och omstruktureringen av raffinaderierna Zeitz/Leuna och bensinstationsnätet Minol. 1992 bildade Elf dotterbolaget Mider, som det ägde till hundra procent, för att bygga upp det nya raffinaderiet Leuna-2000.
- (12) Privatiseringen och uppbyggnaden av de nya anläggningarna var ett led i planen för att omstrukturera Leunas gamla kemiska anläggningar. I sitt beslut i juni 1993 åtog sig kommissionen bland annat att inte göra några invändningar mot investeringsstödet på 749,3 miljoner euro (1 465,5 miljoner tyska mark) för byggande av det nya raffinaderiet. I november 1994 godkände kommissionen ett tilläggsstöd på 20,5 miljoner euro (40 miljoner tyska mark) för ytterligare investeringar på 102,3 miljoner euro.
- (13) De flesta stöden beviljades på grundval av olika regionalstödsprogram som godkänts av kommissionen. Ursprungligen beräknades investeringen för byggandet av det nya raffinaderiet uppgå till 2 301 miljoner euro (4 500 miljoner tyska mark), vilket motsvarade en bruttostödnivå på 32,56 %. De godkända investeringsstöden uppgick till sammanlagt 769,7 miljoner euro (1 505,5 miljoner tyska mark), vid en total investeringsvolym på 2 403,1 miljoner euro (4 700 miljoner tyska mark). Bruttostödnivån för hela investeringsprojektet låg på 32 %, dvs. det förblev under den högsta tillåtna nivån på 35 % för stora företag i de nya delstaterna.
- (14) Den viktigaste delen av hela projektet var byggandet av raffinaderianläggningen. Därför ingick Mider ett byggavtal, det s.k. "Pauschalsummen-EPC ⁽⁵⁾-Vertrag", med konsortiet Thyssen-Lurgi-Technip joint Venture-TLT om att bygga nyckelfärdigt till ett fast pris på 1 692,4 miljoner euro (3 310 miljoner tyska mark). Övriga kostnader omfattade projektförberedelse, nödvändig infrastruktur och kostnader för igångsättande av driften.
- (15) Som ett led i kommissionens övervakningsskyldighet översände Tyskland 1997 till kommissionen en rapport om en studie som konsultföretaget Solomon Associates Ltd utförde för BvS räkning 1996. Priset för köp av aktier i det nya raffinaderiet skulle fastställas med hjälp av denna rapport. I en avsiktsförklaring av den 30 april 1994 beviljade BvS Elf/Mider en försäljningsoption på Mider-aktierna, så att BvS på Elf/Miders önskan skulle kunna delta i projektet ⁽⁶⁾.
- (16) I Solomon-studien kom man ursprungligen fram till att de kostnader som Elf hade uppgivit och som låg till grund för kommissionens beslut var betydligt högre än de normala kostnaderna för byggande av en motsvarande anläggning. Solomon beräknade kostnaderna enligt en statistisk metod för en teoretisk anläggning.
- (17) I Solomon-rapporten beräknades de normala kostnaderna för ett EPC-avtal till 1 207 miljoner euro (2 400 miljoner tyska mark). Skillnaden mellan det av Solomon beräknade beloppet och kostnaderna beräknade på grundval av EPC-avtalet uppgick till 340 miljoner euro (665 miljoner tyska mark) med hänsyn till de justeringar som Solomon gjorde ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Engineering, Planning and Construction: teknik, planering och byggande.

⁽⁶⁾ Avsiktsförklaringen och den därmed förknippade försäljningsoptionen behandlas i kommissionens beslut av den 2 februari 2000 om "förlikningsavtalet" (N94/98) mellan BvS, delstaten Sachsen-Anhalt och Elf/Mider. Avsiktsförklaringen och försäljningsoptionen behandlas i kapitel VII i detta beslut.

⁽⁷⁾ I sitt beslut om att inleda förfarandet nämnde kommissionen ett belopp på 460,2 miljoner euro (900 miljoner tyska mark). Den beaktade dock inte Solomons justeringar på 235 miljoner tyska mark, vilka minskade avvikelserna.

⁽³⁾ EGT C 214, 7.8.1993.

⁽⁴⁾ Elf är numera en del av Total Fina Elf SA.

III. GRUND FÖR INLEDANDE AV FÖRFARANDET I ARTIKEL 88.2

- (18) Då kommissionen inledde förfarandet enligt artikel 88.2, uttryckte den tvivel angående genomförandet av sina ursprungliga beslut och angående de upplysningar som legat till grund för dessa beslut om godkännande. Följaktligen uttryckte den tvivel angående stödets laglighet. Kommissionen ansåg särskilt att den information Tyskland översänt inte var tillräcklig för att undanröja tvivlen beträffande de faktiska kostnaderna för att bygga Leuna 2000 och de medel som Elf/Mider faktiskt investerat ⁽⁸⁾.
- (19) Kommissionen anser att de dittills översända upplysningarna inte kunde motivera skillnaden mellan det investeringsbelopp som Elf hade beräknat och det pris som Solomon hade räknat fram.
- (20) Alltför högt beräknade kostnader för den stödberättigande investeringen hade kunnat leda till fastställande av ett stödbelopp som skulle ha överstigit det belopp som är absolut nödvändigt för att genomföra projektet. Detta skulle strida mot principen om stödets nödvändighet.
- (21) Dessutom är det möjligt att investeringsstöden överskred den högsta tillåtna stödnivån inom detta område. Om kommissionen konstaterar att ett stöd missbrukas, är den enligt artikel 88.2 i EG-fördraget skyldig att fatta ett beslut om att medlemsstaten i fråga, inom en tidsfrist som fastställs av kommissionen, antingen skall annullera stödet eller ändra det.

IV. SYNPKUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (22) Efter det att det formella granskningsförfarandet inletts fick kommissionen synpunkter från fyra berörda företag, däribland Elf/Mider.
- (23) En konkurrent verksam inom mineralsektorn fäste uppmärksamhet vid Leuna-projektets negativa inverkan på konkurrensen inom mineraloljeindustrin. Synpunkter lades fram också av Förenade kungariket, som uttryckte farhågor för att den högsta tillåtna nivån för regionalstöd eventuellt skulle kunna överskridas. Dessutom hänvisade Förenade kungariket till stödets negativa conse-

kvenser för konkurrensen inom mineraloljesektorn och de brittiska konkurrenterna, särskilt med tanke på kapaciteten vid de europeiska raffinaderierna. Dessutom mottog kommissionen en skrivelse från ett konsortium bestående av två ryska företag, som var intresserade av att köpa en andel i Mider och som bestred det konstaterande i beslutet om att inleda förfarandet enligt vilket de skulle ha planerat att inställa sina planer på att förvärva en andel. Företagen konstaterade att konsortiet var redo att betala lika mycket för Mider-aktierna som BvS skulle betala i enlighet med försäljningsoptionen.

- (24) Elf/Miders synpunkter gäller de processrättsliga aspekterna på inledandet av förfarandet samt materiellrättsliga omständigheter. Vad gäller förfarandet ansåg Elf/Mider att kommissionens behörighet med avseende på gällande stödordningar begränsar sig till en granskning av efterlevnaden av de ursprungliga besluten. En omprövning får inte medföra att de aktuella stödåtgärderna och deras förenlighet med den gemensamma marknaden granskas på nytt i alla avseenden. Dessutom ansåg Elf/Mider i föreliggande fall att inledandet av förfarandet var omotiverat, eftersom det i första hand grundade sig på Solomon-rapporten. Den rapporten tjänade dock ett annat syfte, nämligen bedömningen av de Mider-aktier som eventuellt skulle köpas av BvS. Solomons koncept var en subjektiv bedömning av om byggkostnaderna var motiverade eller rimliga med hänsyn till hur mycket ett annat oljeföretag skulle investera. Bedömningen har därför inget samband med de kostnader som faktiskt åsamkades Mider och ligger under dessa kostnader. Den sista processrättsliga anmärkningen gäller ordalydelsen i kommissionens beslut om att inleda förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget: Enligt Elf/Mider är kommissionens tillkännagivande oklart och delvis motstridigt.
- (25) I sina materiellrättsliga synpunkter syftar Elf/Mider till att påvisa att de upplysningar som låg till grund för kommissionens ursprungliga beslut gällande raffinaderiet Leuna 2000 var korrekta och att investeringarna genomförts som planerat. Dessutom anser Elf/Mider att regionalstödsordningarna förvaltats på vederbörligt sätt. Stödbeloppet och den av kommissionen godkända stödnivån har inte överskridits.
- (26) Dessutom anser Elf/Mider att villkoren för den försäljningsoption gällande Mider-aktier som ingick i 1994 års avsiktsförklaring inte kan omfattas av detta förfarande. Försäljningsoptionen ingår redan i förlikningsavtalet mellan Elf och BvS av den 30 december 1997. Förlikningsavtalet är föremål för ett särskilt stödförfarande (N94/98). Frågor som gäller avsiktsförklaringen och försäljningsoptionen saknar således betydelse för detta förfarande.

⁽⁸⁾ I sitt beslut om att inleda förfarandet begärde kommissionen också upplysningar om försäljningsoptionsavtalet, som skulle granskas vid en senare tidpunkt.

V. TYSKLANDS SYNPUNKTER

- (27) Tyskland översände information om de faktiska byggkostnaderna och förklaringar för att motivera merkostnaderna. Dessutom konstaterade Tyskland att det fasta schablonpriset var motiverat såtillvida att raffinaderiet skulle byggas på kort tid och att oförutsedda faktorer måste kalkyleras in.

VI. EXPERTSTUDIE OCH BEGÄRAN OM UPPLYSNINGAR

- (28) Som ett led i granskningen beställde kommissionen en oberoende undersökning för kontroll av kostnaderna för byggande av raffinaderiet. I juli 1998 utsåg kommissionen Parpinelli Tecnon från Milano, ett företag inom Tecnon Consulting-gruppen, till det företag som skulle genomföra studien. Detta externa konsultföretag hade till uppgift att utreda om det stöd som Tyskland beviljat för byggande av det nya petrokemiska raffinaderiet i Leuna hade använts i enlighet med kommissionens godkännandebeslut. Tecnon skulle koncentrera sig på två huvudfrågor i sin studie. För det första skulle det utreda värdet på raffinaderiet och värdet på byggavtalet mellan Elf/Mider och TLT-konsortiet. För det andra skulle Tecnon undersöka de faktiska betalningarna för projektet som helhet och jämföra dem med den ursprungliga plan som kommissionens beslut grundade sig på.
- (29) I januari 1999 lade Tecnon fram en mellanrapport. Studien bekräftade att de stödberättigande totalkostnaderna för investeringsprojektet uppgick till cirka 2 403,1 miljoner euro (4 700 miljoner tyska mark)⁽⁹⁾, vilket motsvarar det belopp som anges i de ursprungliga besluten från kommissionen. I beloppet ingick 1 730,7 miljoner euro (3 385 miljoner tyska mark) för TLT-konsortiet, med vilket Elf/Mider ingått EPC-avtalet om byggande av ett nyckelfärdigt raffinaderi.
- (30) Tecnon fick full tillgång till alla de uppgifter om Elf/Miders bokföring och finansiella ställning som gällde byggandet av Leuna 2000. Däremot hade Tecnon ingen tillgång till sådana TLT-handlingar eller annan information som inte direkt hade att göra med undersökningen.
- (31) Eftersom Tecnon följaktligen inte förfogade över upplysningar om försäljaranbud (vendor bids) eller om underleverantörernas fakturor, beräknade konsultföretaget marknadspriset för EPC-avtalet och investeringen utifrån företagets egna siffror om andra raffinaderiprojekt. Enligt Tecnon motsvarar denna metod i princip den

metod som Solomon använde tidigare vid bedömningen av EPC-avtalet, som dock anpassats till anläggningen i fråga i detta fall.

- (32) Enligt den bedömning som gjorts utifrån den information Tecnon har till sitt förfogande låg det belopp som Elf/Mider betalade till TLT på grundval av EPC-avtalet och andra uppdrag 700 miljoner tyska mark över marknadsvärdet på varorna och tjänsterna i fråga; detta stämmer överens med Solomons beräkning. Vad gäller Elf/Miders betalningar kom man i studien fram till att de angivna beloppen, enligt till buds stående handlingar, faktiskt hade betalats. Dessutom konstaterades det att leverantörerna fick de belopp de fakturerat och att investeringarna stämde överens med det 1994 ändrade TLT-avtalet. Tecnon kom vidare fram till att de ändringar i avtalet som gjordes under byggtiden kan anses normala i samband med ett projekt av denna art och omfattning.
- (33) Tyskland och Elf/Mider gjorde invändningar mot resultaten av studien och den metod som låg till grund för den. Deras främsta invändning var att studien, i likhet med Solomon-rapporten⁽¹⁰⁾, byggde på beräkningar av marknadsvärdet men inte de faktiska kostnaderna för byggande av raffinaderiet. Framför allt tas det i studien ingen hänsyn till de särskilda omständigheterna kring Leuna 2000-projektet. Kritik riktades mot beräkningen av marknadsvärdet, analysens exakthet och det faktum att ett antal omständigheter som motiverade merkostnaderna inte beaktades. Dessa omständigheter omfattade de strängare miljöföreskrifter som gällde för Elf/Miders del, förhållandena vid den gamla Leuna-anläggningen och oförutsedda merkostnader.
- (34) Kommissionen hyste såsom tidigare allvarliga tvivel beträffande det trovärdiga och fullständiga i de upplysningar Tyskland hade lagt fram. Enligt resultaten av expertstudien var det pris Elf/Mider betalade för byggandet av raffinaderiet alltför högt, och därför begränsades stödet inte till det minsta nödvändiga. Dessutom var kommissionen övertygad om att väsentliga handlingar ännu inte lagts fram. För att korrekt kunna bedöma om ett eventuellt missbruk av stöd förelåg, behövde kommissionen tillgång till de handlingar som gällde TLT:s finansiering och marknader, särskilt säljarnas anbud och de faktiska fakturorna från underleverantörer.
- (35) Därför uppmanade kommissionen genom sitt beslut av den 17 februari 1999 Tyskland att översända de anbud från säljare som inkommit medan EPC-avtalet utarbetades.

⁽⁹⁾ De faktiska kostnaderna uppgår till sammanlagt 2 607,6 miljoner euro (5 100 miljoner tyska mark), räntorna under byggtiden medräknade.

⁽¹⁰⁾ I november 1998 lade Solomon fram en andra omarbetning av den rapport som BvS hade beställt. I rapporten justerades det beräknade beloppet uppåt, så att differensen mellan Solomons beräkning och TLT-avtalet uppgick till 181,5 miljoner euro (355 miljoner tyska mark) i stället för det tidigare 340,1 miljoner euro (665 miljoner tyska mark).

des och som TLT hade använt till att fastställa avtalets pris. Dessutom uppmanades Tyskland att lägga fram verifierationer på de betalningar som gjorts till underleverantörer för vissa arbeten jämte motsvarande fakturor. Dessutom skulle Tyskland översända detaljerade kostnadskalkyler samt TLT:s bokslutshandlingar.

(36) TLT förklarade sig redo att ställa dessa handlingar till förfogande. Tecnon genomförde en kompletterande studie, där det nya materialet bearbetades och analyserades. Enligt konsultföretaget var de framlagda handlingarna fullständiga, och alla de handlingar som nämndes i begäran om upplysningar hade översänts. Tecnon lade på grundval av den nya informationen från TLT i augusti 1999 fram en slutgiltig version av sin rapport.

(37) I den slutliga rapporten konstaterade Tecnon att differensen på 357,9 miljoner euro (700 miljoner tyska mark) i kostnadsberäkningarna förklarats på ett trovärdigt sätt och verkar motiverad med beaktande av Leuna-anläggningens särförhållanden. Merkostnaderna på 400 miljoner tyska mark till följd av ett ökat material- och byggbehov verifierades främst på grundval av reviderade siffror om den finansiella ställningen ⁽¹¹⁾. De förklarades med ett dyrbart utvecklande av infrastruktur, som orsakades av många olika faktorer, bland annat tyska bestämmelser, särskilt miljöbestämmelser. Det är i detta fall fråga om faktiska kostnader. De har sin grund i avtal med tredje man, det vill säga underleverantörer, vilka ingåtts på grundval av anbud på en fri och konkurrensinriktad marknad. De högre kostnaderna på 100 miljoner tyska mark för teknisk planering förklaras av högre timlöner jämfört med Tecnons företagsinterna siffror. Med beaktande av TLT-konsortiets konkurrensinriktade struktur hade Tecnon ingen anledning att ifrågasätta TLT:s löner. Uppdelningen av inkomsterna mellan de tre parterna i konsortiet ordnades nämligen så att Technip och Lurgi fick inkomsterna från det tekniska planeringsarbetet, medan Thyssens andel i huvudsak motsvarade en procentandel av nettovinsten. Därför hade Thyssen ett intresse av att de faktiska kostnaderna för teknisk planering kontrolleras. De extra planeringskostnaderna på 300 miljoner tyska mark beror på kostnadsöverskridningar. På grundval av sin analys ansåg Tecnon från första början att TLT:s förklaring stämde. Kostnadsöverskridningarna föranleddes av olika faktorer, bland annat en underskattning av effekterna av de nya bestämmelserna om trycket i rörledningar, systemets komplexitet, personalförändringarna hos Mider och talrika konkurser bland leverantörerna.

(38) Tecnon ansåg att det på ett tillfredsställande sätt påvisats att differensen mellan de angivna siffrorna och Tecnons

beräkning sannolikt håller sig inom noggrannhetsmarginalen på $\pm 20\%$ för dess analys och beror på merkostnader som TLT inte hade förutsett vid uppgörandet av budgeten. Enligt Tecnon är dessa kostnader svåra att bedöma utan direkt kännedom om förhandlingarna mellan uppdragsgivare och de lokala, regionala och nationella myndigheterna under byggnadsskedet. Tecnon kunde bekräfta att TLT faktiskt svarade för de reviderade högre kostnaderna. Tecnon bekräftade att den angivna vinsten för TLT för detta projekt inte är orimligt hög med hänsyn till de risker konsortiet tagit.

VII. ANDRA KOMMISSIONSBESLUT SOM HAR ETT SAMBAND MED DETTA ÄRENDE

(39) I samband med denna granskning är det dessutom skäl att nämna två kommissionsbeslut som också gäller projektet Leuna 2000. För det första gäller det kommissionens beslut av den 1 oktober 1997 ⁽¹²⁾ om att inte bevilja en förlängning av lagen om investeringspremier (Investitionszulagengesetz) (C 28/96). Denna lag utgjorde den rättsliga grunden för beviljande av en investeringspremie på 184,1 miljoner euro (360 miljoner tyska mark), som skulle täcka 8 % av investeringskostnaderna för raffinaderiet. Genom detta beslut förklarades det stöd som redan beviljats Elf/Mider olagligt och oförenligt med den gemensamma marknaden. Investörerna har under tiden betalat tillbaka det stöd de redan har fått. Elf/Mider väckte talan vid förstainstansrätten för att få detta beslut ogiltigförklarat (mål T-9/98). Förstainstansrätten ogiltigförklarade den 22 november 2001 ⁽¹³⁾ den del av kommissionens beslut som gällde den käreande. Kommissionen kommer att undersöka verkningarna av förstainstansrättens dom separat; domen kommer dock inte att leda till att Elf/Mider får ytterligare stöd (jfr punkterna 31 och 37 i domen i mål T-9/98).

(40) I det andra ärendet (N 94/98), som har ett samband med det aktuella fallet, godkände kommissionen genom ett beslut av den 2 februari 2000 ett förlikningsavtal som BvS, delstaten Sachsen-Anhalt och Elf/Mider ingick den 30 december 1997. Genom förlikningsavtalet erkände Tyskland Elf/Miders skadeståndskrav på 184,1 miljoner euro (360 miljoner tyska mark). Syftet med BvS bidrag var särskilt att ersätta ett anspråk som hade uppstått på grund av att den avsiktsförklaring som parterna ingått den 30 april 1994 om försäljningsoptionen inte hade iakttagits. Dessutom föreskrevs det uttryck-

⁽¹¹⁾ Det konstaterades att oberoende revisorer hade reviderat uppgifterna om finansiell ställning samt kostnadsberäkningarna. Deras berättelser lades fram. Kommissionen hade bland annat tillgång till de kostnadsberäkningar som KPMG hade bestyrkt.

⁽¹²⁾ EGT L 73, 12.3.1998.

⁽¹³⁾ Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie mot kommissionen, REG 2001, s. II-3367.

ligen i förlikningsavtalet att Elf/Mider skulle betala tillbaka till BvS det belopp överskridande 184,1 miljoner euro (360 miljoner tyska mark) som det eventuellt skulle få i form av en investeringspremie på 8 %.

- (41) Enligt kommissionen utgjorde det belopp på 122,7 miljoner euro (240 miljoner tyska mark) som BvS skulle betala inget stöd. Som stöd betraktades dock det resterande belopp på 61,4 miljoner euro (120 miljoner tyska mark) som Sachsen-Anhalt skulle betala som ersättning för den uteblivna investeringspremien enligt lagen om investeringspremier. Kommissionen konstaterade dock i sitt beslut att stödet är förenligt med gemenskapens stödbestämmelser. Tyskland åtog sig att inte betala beloppet i fråga direkt till stödmottagaren, utan istället betala in det på ett spärrat konto, där pengarna skall ligga till dess att ett slutligt beslut fattats i det aktuella ärendet.

VIII. BEDÖMNING AV STÖDET

- (42) Enligt de upplysningar som Tyskland översänt uppgick de stödberättigande investeringskostnaderna för raffinaderiet till sammanlagt 2 403,1 miljoner euro (4 700 miljoner tyska mark). Sakkunniga vid kommissionen har granskat dessa uppgifter och inte funnit något som skulle tyda på att dessa stödberättigande kostnader beräknats orimligt högt. Beloppet i fråga bekräftades dessutom i en rapport från myndigheterna i delstaten Sachsen-Anhalt (Verwendungsnachweisprüfung). Investeringstödet uppgick ursprungligen till 769,7 miljoner euro (1 505,5 miljoner tyska mark). Stödnivån för projektet var 32 %, det vill säga låg under den högsta tillåtna stödnivån på 35 %. Inga medel ur EG:s struktur-fonder beviljades för projektet.
- (43) Hittills har 585,7 miljoner euro (1 145,5 miljoner tyska mark) beviljats i stöd för byggande av raffinaderiet. Detta belopp motsvarar det belopp som kommissionen godkände ursprungligen, minus de 360 miljoner tyska mark som måste dras av på grund av det negativa beslutet gällande lagen om investeringspremier. Om man till detta belopp adderar de 61,4 miljoner euro (120 miljoner tyska mark) som sattes in på spärrat konto i samband med beslutet om förlikningsavtalet, skulle ett stödbelopp på 647 miljoner euro (1 265,5 miljoner tyska mark) stå till förfogande för projektet.
- (44) Eftersom de stödberättigande investeringskostnaderna för projektet uppgår till 2 403,1 miljoner euro (4 700 miljoner tyska mark) och stödbeloppet till 647 miljoner euro (1 265,5 miljoner tyska mark), är stödnivån 26,9 %. ⁽¹⁴⁾ Enligt den information kommissionen har till sitt förfogande och på grundval av en granskning av denna information är stödnivån för detta projekt klart
- lägre än den högsta tillåtna stödnivån på 35 % för Sachsen-Anhalt. Utifrån dessa beräkningar överskrids den högsta tillåtna stödnivån endast om kommissionens undersökningar visar att kostnaderna för att bygga raffinaderiet blir mer än 554,4 miljoner euro (1 084,3 miljoner tyska mark) högre ⁽¹⁵⁾.
- (45) Detta belopp på 554,4 miljoner euro är klart större än det eventuella kostnadsöverskridande på 357,9 miljoner euro (700 miljoner tyska mark) som Tecnon nämner i sin mellanrapport. Dessutom är det klart större än den i Solomon-studien nämnda differensen, som låg till grund för denna granskning. Resultaten i Tecnon's slutliga rapport, som bygger på företagets faktiska siffror, tyder inte på att kostnaderna överskrids.
- (46) Dessutom konstaterades det att de angivna kostnaderna var motiverade och motsvarade de belopp som Elf/Mider faktiskt betalat och identifierat. I Tyskland genomfördes rättsliga och parlamentariska utredningar om kostnaderna för raffinaderiet Leuna 2000, men de påvisade inte heller några felaktiga kostnadsangivelser eller något missbruk av statligt stöd. Något missbruk i samband med byggandet av raffinaderiet konstaterades inte heller i den rapport från det parlamentariska utskottet för undersökning av partistöd som offentliggjordes i juli 2002.
- (47) Syftet med Solomon-rapporten var att utreda aktiernas marknadsvärde med tanke på en eventuell försäljning till BvS. Avsikten med bedömningen var inte att uppskatta de faktiska kostnaderna för byggande av raffinaderiet. Bedömningen grundade sig på en uppskattning och inte på faktiska handlingar från företaget. Även om Tecnon-anställda hade tillgång till detaljinformation från Elf/Miders om Leuna-raffinaderiet, grundade sig också Tecnon's mellanrapport på uppskattningar, eftersom det inte hade tillgång till de marknadsrelevanta siffror som TLT-kon-sortiet använt i prissättningen. Efter det att Tecnon fått tillgång till denna information, gick det att förklara differensen mellan den första analysen och de faktiska kostnaderna på grundval av EPC-avtalet. Tecnon's slutsats blev att differensen mellan kostnadsberäkningarna förklarades på ett övertygande sätt utifrån noggrannhetsmarginalerna i dess rapport.
- (48) Vad beträffar synpunkterna från tredje part gällande inledande av förfarandet konstaterar kommissionen att ingenting tyder på att stöd skulle ha beviljats i större

⁽¹⁴⁾ Enligt Elf/Mider har denna procentandel minskat till mellan 22 % och 24,3 % på grund av ändringar gällande projektets finansiering och byggplanering.

⁽¹⁵⁾ Denna beräkning utgör differensen mellan 35 % av 4 700 miljoner tyska mark (dvs. 1 645 miljoner tyska mark) och det faktiskt beviljade beloppet på 1 265,5 miljoner tyska mark. Differensen mellan dessa båda belopp (379,5 miljoner tyska mark) är det stödbelopp som teoretiskt sett ännu skulle kunna beviljas under iakttagande av stödnivån 35 %. Det motsvarar en stödberättigande investeringsgrundval på 1 084,3 miljoner tyska mark.

omfattning än vad som ursprungligen godkändes. Såsom ovan konstateras förblir stödnivån klart under den högsta tillåtna nivån. Villkoren i försäljningsoptionen för BvS behandlades separat i 2000 års beslut om förlikningsavtalet.

IX. SLUTSATS

- (49) Av den information som lämnats och den granskning som kommissionen genomfört i samband med detta förfarande har inte framkommit något som skulle tyda på missbruk av stöd. Det har inte kunnat påvisas att de stödberättigande kostnaderna skulle ha ökat eller stöd beviljats utöver den omfattning som angavs i de ursprungliga besluten om godkännande av investeringsprojektet Leuna 2000. Därmed har kommissionens tvivel om huruvida det stöd som beviljats Elf/Mider är förenligt med artikel 87 i EG-fördraget och artikel 61 i EES-avtalet skingrats, och förfarandet kan avslutas.
- (50) Såsom redan konstaterades i beslutet om förlikningsavtalet, kommer kommissionen inte att göra några invändningar mot utbetalningen av det belopp på 61,4 miljoner euro (120 miljoner tyska mark) ⁽¹⁶⁾ som satts in ett spärrat konto. Enligt bestämmelserna i förlikningsavtalet skall belopp som överskrider 184,1 miljoner euro (360 miljoner tyska mark) återbetalas till BvS.
- (51) Kommissionens beslut om att avsluta granskningsförfarandet är dock förbundet med villkoret att kommissio-

nen kan inleda förfarandet på nytt, om det kommer fram nya fakta som strider mot slutsatserna av denna granskning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd som Tyskland beviljat i samband med byggandet av raffinaderiet Leuna 2000 och som var föremål för kommissionens beslut N 109/93, NN 11/93 och N 543/94, är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87 i EG-fördraget. Därmed godkänns det fullständiga genomförandet av stödåtgärderna på 647 miljoner euro (1 265,5 miljoner tyska mark). Häri ingår det belopp på 61,4 miljoner euro (120 miljoner tyska mark) som godkändes i kommissionens beslut om förlikningsavtalet (N94/98).

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 30 oktober 2002.

På kommissionens vägnar

Mario MONTI

Ledamot av kommissionen

⁽¹⁶⁾ Jämte ränta.